

Номінація «Мініпроєкти»

Валентина Ситенька,

заступник директора з виховної роботи Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області

Наталія Зима,

учителька історії та правознавства Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області

ПАТРІОТИЧНИЙ ПРОЄКТ

«НАСТІЛЬНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ГРА «УКРАЇНА І Я»

Виконавці мініпроєкту: учні Корюківської гімназії Корюківської міської ради Чернігівської області.

Цільова аудиторія: діти віком 12+ та їх батьки.

Географічна територія: Корюківка.

Терміни реалізації мініпроєкту: 15.02.2021р. – 15.05.2021р.

Партнери: Корюківський молодіжний центр «КУБ», Корюківська публічна бібліотека.

Мета:

- розробка настільної інтелектуальної гри про культурні, історичні події/особистості/факти в м. Корюківка та Україні, шляхом залучення учнів гімназії до процесу розробки, оформлення, тестування та розповсюдження гри;
- сприяння формуванню інтелектуальної еліти, виховуючи всебічно розвинену особистість, патріота України через організацію змістовного дозвілля учнівської молоді закладу і міста, реалізацію ними духовно-творчого та інтелектуального потенціалу;
- розширення можливості для організації спільного дозвілля учнів та їх батьків без телефонів та інших гаджетів.

Завдання:

- створити ініціативну групу для розробки гри;
- провести навчання ініціативної групи щодо правил розробки інтелектуальних ігор;
- розробити механіку гри (кількість гравців/інвентар/блоки/питання/час гри/хід гри/спосіб взаємодії між гравцями/мотивація для гравців);
- визначити матеріал та розробити ескіз макету гри;
- створити перший прототип гри та здійснити його апробацію на ініціативній групі для подальшого коригування;
- провести тестування гри серед учнів гімназії та вчителів;
- розповсюдити гру серед класних керівників Корюківської гімназії, у бібліотеку міста, Корюківський молодіжний центр «КУБ».

Актуальність. Становлення і розвиток незалежної України, формування нових соціально-політичних відносин можливе лише за умови усвідомлення молодим поколінням особистої відповідальності за долю своєї країни. Саме тому патріотичне виховання учнівської молоді є важливою складовою процесу формування зрілої особистості – громадянина,

справжнього спадкоємця і продовжувача національних традицій з активною громадянською позицією.

Патріотичні почуття не з'являються самі по собі. Це результат довготривалого виховного впливу. А сучасних дітей дуже непросто чимось зацікавити, потрібно весь час знаходити щось нове, щось видозмінювати, трансформувати.

Діти люблять грати у всі часи. Гра створює атмосферу здорового змагання, змушує повному використувувати накопичені знання й застосовувати їх не тільки механічно, але й відповідно до умов гри. Важливим є ще те, що не під тиском обставин, а за бажанням самих учнів, під час гри відбувається багаторазове повторення матеріалу в різноманітних формах.

Це і сприяло появі ідеї щодо реалізації в освітньому закладі патріотичного мініпроєкту «Створення настільної інтелектуальної гри «Україна і Я». Слід зазначити, що дана інтелектуальна гра для тих, хто в першу чергу любить Україну, рідне місто, відчуває себе українцем і хоче перевірити та поповнити свої знання.

Шляхи реалізації проєкту

I Підготовчий

Своє найперше завдання ми вбачали у створенні ініціативної групи для роботи над проєктом. І стовідсотково були переконані в тому, що в групу мають входити ті, кому дійсно цікава наша ідея. Саме тому у фойє закладу було розміщено оголошення про набір бажаних працювати над створенням настільної інтелектуальної гри. Далі були проведені навчання для ініціативної групи щодо правил та особливостей розробки настільних інтелектуальних ігор, адже одного бажання працювати замало, потрібно мати ще і теоретичну підготовку. Після чого розпочався практичний етап.

II Практичний

Перш за все, потрібно було розробити механіку гри. Так ми визначились із кількістю гравців, необхідним для гри інвентарем, граничним часом, розробили сам хід гри, спосіб взаємодії між гравцями та їх мотивацію. А також продумали, що крім клітинок із номерами на ігровому полі будуть присутні особливі клітинки «+хід», «пастка», «бонус». На них інколи потраплятимуть фішки гравців (команд). Тоді правила гри будуть змінюватися так:

«+хід». Гравець (команда), чия фішка потрапляє на цю клітинку, отримує можливість здійснити два ходи підряд. Коли відповідь на перше питання була правильною, гравець (команда) закриває клітинку карткою свого кольору і знову кидає кубик, робить хід, обирає блок і питання. Неправильна відповідь на перше питання не позбавляє від другого ходу.

«Пастка». Гравець (команда), чия фішка потрапила на цю клітинку, пропускає хід. Але можна і врятуватися із цієї халепи, якщо в гравця (команди) є бонус. Тоді бонус віддається ведучому, а гравець отримує право здійснити ще раз хід.

«Бонус». При потраплянні фішки на клітинку «бонус», гравець (команда) відповідає на питання із категорії «бонус». Правильна відповідь дає можливість отримати картку «бонус», яка може врятувати при потраплянні на клітинку «пастка». Неправильна відповідь – передача ходу наступному гравцеві (команді).

Потім продумали ескіз ігрового поля. Наступний наш крок полягав уже в розробці тематичних блоків. Визначилися, що їх буде шість: «Україна в цифрах», «Україна спортивна», «Їх роль в історії держави», «Мандрівка Україною», «Фотопитання» і обов'язково блок, пов'язаний з нашим рідним містечком «Корюківка відроджена». Кожен блок складається з 8 питань, а також ще були додатково розроблені 12 бонусних питань.

Питання тематичних блоків включають:

- культурні та історичні події в Україні;
- відомі особистості нашої держави, їх роль в історії України;

- архітектурні та природні пам'ятки;
- культурні, історичні події/особистості/факти м. Корюківки.

Далі ініціативна група розробила та роздрукувала посібник «Правила гри. Відповіді на запитання», виготовила ігрове поле та картки із запитаннями, провели апробацію гри, внесли деякі корективи. Після чого розпочався процес тестування гри серед учителів та учнів гімназії.

III Рефлексія

Настільна інтелектуальна гра «Україна і Я» сприяє:

- популяризації культурно-історичної спадщини, видатних постатей, фактів та визначних подій в історії нашої держави та нашого міста;
- усвідомленню приналежності учнів до маленької батьківщини та української ідентифікації;
- розвитку інтелектуальних здібностей;
- формуванню вміння співпрацювати, досягати спільної мети, підтримувати одне одного, критично оцінювати свої невдачі та перемоги.

Крім того, у ході створення, а потім під час апробації і тестування спостерігалася значна зацікавленість інтелектуальною грою «Україна і Я» як самої ініціативної групи, так і учнів гімназії та вчителів.

Ми сподіваємось, що запропонований проєкт зможе об'єднати за ігровим полем не тільки учнів різних класів, а й цілі родини. Саме тому в перспективі плануємо представити гру на батьківський загал, знайти спонсорів для друку поля гри, надати примірники гри Корюківському молодіжному центру «КУБ» та Корюківській публічній бібліотеці.

Перелік заходів:

1. Створення ініціативної групи

Свою роботу ми розпочали з визначення кола зацікавлених осіб у розробці та реалізації нашого проєкту. З цієї метою у фойє закладу розмістили оголошення про набір до ініціативної групи, яка буде працювати над інтелектуальною грою. Таким чином ініціативна група була сформована з тих учнів, кому це дійсно цікаво.

2. Навчання ініціативної групи

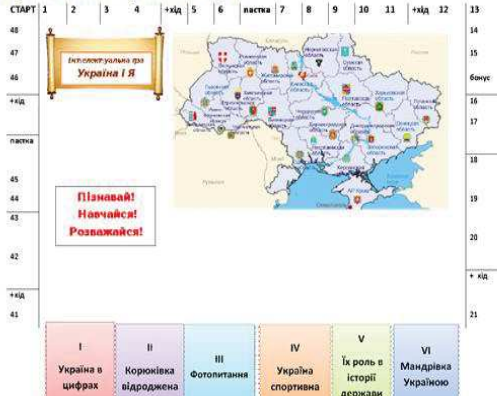
У ході роботи над проєктом було проведено кілька засідань-навчань для ініціативної групи, на яких учні мали можливість дізнатися про особливості створення настільних інтелектуальних ігор: механіку гри, спосіб взаємодії між гравцями, компоненти, етапи розробки гри.

3. Визначення тематичних блоків гри

Отримавши необхідні для роботи теоретичні знання, ініціативна група визначила тематичні блоки гри та розпочала підбір відповідного матеріалу

4. Створення ескізу макета гри

5. Розробка правил гри та виготовлення міні-посібника «Правила гри. Відповіді на запитання»

6. Наповнення питаннями тематичних блоків гри

7. Вибір матеріалу для виготовлення ігрового поля

8. Виготовлення ігрового поля, карток із завданнями та фішок

9. Створення реального прототипу гри та проведення апробації членами ініціативної групи, щоб переконатися, чи працює наша концепція. Внесення корективів

10. Тестування гри та створення фінального макету
Випробування провели серед учнів 3(7) - 5(9) класів та вчителів гімназії, виправили деякі неточності в правилах гри.

11. Тестування гри

11. Розповсюдження гри

У планах у нас співпраця з Корюківським МЦ «КУБ» та Корюківською публічною бібліотекою

Основні результати реалізації проєкту

Проєкт направлений на популяризацію культурно-історичної спадщини, видатних постатей, фактів та визначних подій в історії нашої держави та міста, організацію змістовного дозвілля учнівської молоді закладу і міста, реалізацію духовно-творчого та інтелектуального потенціалу.

Слід зазначити, що дана інтелектуальна гра для тих, хто в першу чергу любить Україну, рідне місто, відчуває себе українцем і хоче перевірити та поповнити свої знання.

У ході реалізації проєкту спостерігалася значна зацікавленість як самої ініціативної групи, так і учнів гімназії та вчителів під час проведення апробації вже готової інтелектуальної гри.

А ще ми щиро сподіваємось, вона зможе об'єднати за ігровим полем не тільки учнів різних класів, а й цілі родини.

Наразі ініціативна група займається питанням розповсюдження. Інтелектуальною грою уже зацікавились учителі історії та мистецтва Корюківської гімназії, класні керівники.

Вплив проєкту на розвиток місцевої громади

Незаперечною є істина, що діти люблять ігри, бо розвиваються лише тоді, коли грають в ігри.

Настільна інтелектуальна гра «Україна і Я» сприяє усвідомленню приналежності себе до маленької батьківщини та української ідентифікації, розвитку інтелектуальних здібностей, формуванню вміння співпрацювати, досягати спільної мети, підтримувати одне одного, критично оцінювати свої невдачі та перемоги.

Перспективи розвитку мініпроєкту

У перспективі плануємо виготовити кілька примірників настільної інтелектуальної гри «Україна і Я» для читачів Корюківської публічної бібліотеки та відвідувачів Корюківського МЦ «КУБ».

Правила гри.

Мета гри: максимально зібрати карток-питань і закрити своїм кольором якомога більше клітинок на ігровому полі.

Склад учасників: три учасники або три команди до семи учасників кожна, ведучий.

Вік гравців: 12+

- ігрове поле;
- пластикові фішки для пересування команд ігровим полем (3 штуки);
- гральний кубик;
- картки-питання (6 наборів по 10 питань);
- кольорові картки (3 набори по 30 штук);
- брошура з правилами гри та відповідями на запитання.

Підготовка до гри:

перед грою необхідно розкласти ігрове поле, викласти картки із завданнями на визначені для них місця, обрати для кожного гравця(команди) фішку відповідно до її кольору картки, поставити її на місце початку гри, визначити ведучого.

Хід гри

Ведучий жеребкуванням визначає черговість початку руху гравців (команд) від клітинки «Старт» і далі за годинниковою стрілкою. У визначеному порядку команди по чергово підкидають кубик і пересувають власні фішки ігровим полем на ту кількість клітинок, яка випадає на кубіку. Фішки одразу двох, а то і трьох гравців (команд) можуть опинитися на одній клітинці.

Після здійснення ходу фішкою гравець (команда) обирає блок питань і навмання витягує з нього картку-питання і відповідає. Ведучий гри звіряє відповіді з ключем у брошурі й оголошує, чи відповідь правильна. Якщо гравець (команда) не помилився, то закриває своєю кольоровою картою клітинку з тим номером, що вказаний на картці-питанні. Сама ж картка переходить у колекцію гравця (команди). Якщо надано неправильну відповідь, то хід переходить до наступного гравця (команди), при чому кольорова картка не виставляється на клітинку. Ведучий озвучує правильну відповідь і забирає картку-питання з гри.

Гра триває доки не завершаться питання в блоках. Перемагає той гравець (команда), у кого буде закрито найбільше клітинок і зібрано більше карток-питань.

Може статися, що фішка опиниться на клітинці, що вже закрита кольоровою картою іншого гравця (команди), тоді право витягувати питання та давати відповідь переходить до гравця (команди), чиєю картою закрита ця клітинка. Якщо фішка попаде на клітинку, закриту кольоровою картою власною, тоді хід гри не міняється.

Крім клітинок із номерами, на ігровому полі присутні також особливі клітинки «+хід», «пастка», «бонус». На них інколи потраплятимуть фішки гравців (команд).

Завершення гри

Гра завершується, коли закінчуються запитання у всіх блоках. Перемогу отримує гравець (команда), яка має у своєму арсеналі більше карток-питань і відповідно більше закрила клітинок на ігровому полі.

Відповіді на запитання

I блок

УКРАЇНА В ЦИФРАХ

1. У якому році була прийнята Конституція України? (1996 р.)
6. У якому році було проголошено незалежність України? (1991 р.)
11. Станція метро Арсенальна в Києві вважається найглибшою у світі. З 1986 року вона навіть має статус «Пам'ятка архітектури місцевого значення». На якій глибині розташовується станція метро Арсенальна? (105,5 м)

16. Яке місце за кількістю населення посідає Україна в Європі? (5)
 26. Серед столиць світу в Києві найширша головна вулиця — Хрещатик. Яка її максимальна ширина? (100 м)
 32. На скільки адміністративно-територіальних одиниць поділена Україна? (24)
 37. У якому році було засноване м. Корюківка? (1657 р.)
 40. Скільки було президентів за час незалежності України? (6)

II блок КОРЮКІВКА ВІДРОДЖЕНА

3. У якому столітті була перша літописна згадка про м. Корюківку? (XVII ст.)

8. У якому році Корюківка отримала статус міста? (1958 р.)

13. На гербі міста є три булави. Що вони символізують?

(Корюківка була під владою трьох гетьманів: Івана Самойловича, Івана Мазепи, Павла Полуботка)

18. Скільки років місто було під владою окупаційного режиму нацистської Німеччини в роки Другої світової війни? (2 роки)

23. Видатний кобзар-віртуоз і неперевершений музичний майстер, Почесний громадянин м. Корюківка. (О. Корнієвський)

30. Український підприємець єврейського походження, цукровий магнат, меценат і філантроп. У 1887 році збудував цукровий завод у с. Корюківці, що увійшов у Всеросійський цукровий синдикат. (Лазар Бродський)

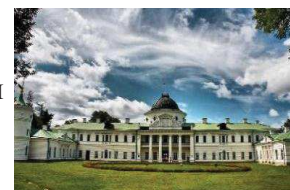
35. У 1882 році в місті була збудована дерев'яна церква, а вже у 1904 на місці дерев'яного храму побудували новий цегляний. Як називається церква у м. Корюківка? (Свято-Вознесенська церква)

43. Яку назву носить центральна площа міста? (Небесної сотні)

III блок ФОТОПИТАННЯ

5. Який національний історико-культурний заповідник Чернігівщини зображено на картинці? (Заповідник «Качанівка»)

10. На фото зображена одна із найвідоміших українок сучасності, яку вважають генієм слова, залізною жінкою та живою легендою, її біографія є прикладом для мільйонів українців та невичерпним джерелом мудрості, а її вислови надихають на зміни і змушують замислитися над вічними темами. Хто вона? (Ліна Костенко)

15. Візитна кулінарна картка України, яку хочуть внести у світову спадщину ЮНЕСКО? (Український борщ)

20. Замінила українські карбованці і стала національною валютою України. У якому році це відбулось? (1996 р.)

24. Скільки мешканців Корюківки було знищено в роки трагедії?
(6700 осіб)

28. Хто з діячів зображений на купюрі номіналом «10 гривень»?
(Іван Мазепа)

38. На честь кого названий зображений міст?
(Борис Патон)

46. У якому місті України знаходиться пам'ятник галушці? (Полтава)

IV блок

УКРАЇНА СПОРТИВНА

4. Видатний радянський і український легкоатлет. Чемпіон Європи та світу, 35-разовий світовий рекордсмен зі стрибків з жердиною, олімпійський чемпіон, заслужений майстер спорту, доктор наук з фізичного виховання і спорту, Герой України. З 2015 р. — перший віцепрезидент IAAF. (Сергій Бубка)

12. Українська фігуристка. Перша олімпійська чемпіонка незалежної України. Дворазова срібна призерка чемпіонатів Європи, чемпіонка світу. Почесна громадянка Дніпра. (Оксана Баюл)

21. Український футболіст, виступав за київське «Динамо», «Мілан» та лондонський «Челсі». Заслужений майстер спорту України з 2003 року. Нагороджений найвищою державною відзнакою — «Герой України». У 2003 році став першим українцем, який виграв Лігу чемпіонів. (Андрій Шевченко)

27. Шестиразовий чемпіон світу з кикбоксингу. Чемпіон світу з боксу у важкій ваговій категорії за версіями WBO. Єдиний боксер, якому вручили пояс «Вічного» чемпіона світу у важкій вазі за версією WBC. Кандидат наук з фізичного виховання і спорту. (Віталій Кличко)

34. Українська біатлоністка, член збірної України з біатлону, заслужений майстер спорту України, призерка чемпіонатів світу, Європи та Кубків світу з біатлону. Учасниця Олімпійських ігор в Нагано, Солт-Лейк-Сіті та Турині. Працювала заступником Міністра молоді та спорту України. Наразі перший заступник голови Чернігівської обласної ради. (Ніна Лемеш)

39. Українська легкоатлетка, що спеціалізується на стрибках у висоту, чемпіонка Європи з легкої атлетики в приміщенні, чемпіонка Європи серед юніорів, чемпіонка світу та Європи серед юнаків, рекордсменка світу серед юніорів. Європейська легкоатлетична асоціація визнала найкращою легкоатлеткою Європи в січні 2021 року. (Ярослава Магучіх)

45. Українська плавчиня, чотириразова олімпійська чемпіонка на дистанціях 200 та 400 метрів, срібна призерка — 800 метрів. Принесла Україні найбільшу кількість золотих олімпійських медалей. (Яна Клочкова)

48. Український футболіст, який в особистій колекції має більше 100 зіграних матчів у нашій збірній, під час «Євро – 2012» саме він забив два таких важливих голи для України. Йому доводилось грати в «Челсі» та «Мілані», тренер збірної України з футболу. (Андрій Шевченко)

V блок

ЇХ РОЛЬ В ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ

2. Український актор театру і кіно, лауреат Шевченківської премії (1993) Народний артист УРСР (1980), Народний артист СРСР (1991), Герой України (2011). На честь нього названі вулиці у містах Вінниця, Буча, Бориспіль, Жовті Води, Запоріжжя, Синельникове, Таврійськ, Покровськ, Слов'янськ. Названий також Астероїд, поштова марка, пам'ятна монета номіналом 2 грн. **(Богдан Ступка)**

9. Українська співачка, піаністка, диригентка, танцюристка, продюсерка, громадська діячка. Народна артистка України. Почесна громадянка Львова. Народний депутат України 5-го скликання. Переможниця Євробачення 2004 року з композицією «Дикі танці». **(Руслана)**

14. Українська акторка і телеведуча. Заслужена артистка України (1997), Народна артистка України (2009). Лауреатка Національної премії України імені Тараса Шевченка (1996). Виконавиця однієї з головних ролей у серіалі «Роксолана», який став візитівкою актриси **(Ольга Сумська)**

22. Українська народна художниця в жанрі «наївного мистецтва»; лауреатка Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка. Заслужена діячка мистецтв УРСР, народна художниця України. У 1937 році на міжнародній виставці у Парижі вона отримала золоту медаль. 2009 рік — за рішенням ЮНЕСКО — визнано роком цієї художниці. **(Марія Примаченко)**

29. Українська співачка кримськотатарського походження, народна артистка України, переможниця 8-го міжнародного конкурсу «Нова хвиля» та 61-го пісенного конкурсу «Євробачення». Виконує пісні в стилях джаз, соул, фанк, фолк, поп та електро, а також бере участь в оперних постановках і шоу. **(Джамала)**

33. Український співак, танцюрист, автор пісень, саундпродюсер, композитор, учасник шоу «Х-Фактор», «Танцюють всі!» та «Зірковий ринг», суддя танцювального шоу «Танці з зірками» та тренер вокальних шоу «Голос. Діти» та «Голос країни» на телеканалі «1+1» **(Дмитро Монатік)**

42. Українська співачка, голосом якої співає і плаче Україна, народна артистка України з 1985, лауреатка Державної премії УРСР імені Шевченка (1988), Член Спілки кінематографістів України (1989). За вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм нагороджена Орденом княгині Ольги II ступеня (2020), Герой України.

У репертуарі співачки багато народних пісень, серед них обрядові, ліричні, гумористичні, пісні-балади, українські пісні XVII—XVIII століть. **(Ніна Матвієнко)**

47. У січні 1918 року біля залізничної станції Крути, за 130 кілометрів на північний схід від Києва, 18 км на схід від Ніжина відбулася одна із найкращих подій історії періоду Української революції. Ця подія довго замовчувалася радянською владою. За правління якого Президента України почали відкрито говорити про ці події? **(Віктор Ющенко)**

VI блок

МАНДРІВКА УКРАЇНОЮ

7. Найбільший та найпотужніший у світі літак було збудовано в Україні. Літак внесено до Книги рекордів Гінесса за його 240 рекордів! Як він називається? **(АН-225, відомий як «Мрія»)**

17. В Україні є місто, у оточенні мальовничих Карпат де знаходиться географічний центр Європи. Назвіть це місто. **(Рахів)**

19. Найвища гора України в Полоніно-Чорногорському масиві, у межах Закарпатської області; її висота 2061 м над рівнем моря. Назвіть її. **(Говерла)**

25. Найбільшим островом, що належить Україні, є Джарилгач — острів у Каркінітській затоці Чорного моря. Він складений із піщаних порід; входить до складу Херсонської області. Яка його довжина? **(близько 40 км)**

31. Найвіддаленішою географічною точкою території України є острів, який знаходиться у північно-західній частині Чорного моря, за 37 км від Кілійського гирла Дунаю. Його площа — 1,5 кв. км; належить до Одеської області. Як він називається? **(острів Зміїний, або Фідонісі)**

36. Перші законодавчі акти про охорону природних багатств на території України були видані за часів Київської держави. Так, «Руська правда» — збірник норм права встановила відповідальність за незаконний відстріл бобрів, деяких рідкісних видів птахів. Хто був автором цього акту. **(Ярослав Мудрий)**

41. Найдовша вулиця в м. Чернігів має протяжність 7,2 км. Яка це вулиця? **(Проспект Миру)**

44. Піщаний масив, один із найбільших у сухостеповій частині Європи, розташований у лівобережній частині пониззя Дніпра, простягається на 158 км від берегів Чорного моря на заході до м. Каховка на сході. Що це за масив? **(Олешківські піскі)**

БОНУС

1. Українська Венеція. **(с. Вілково)**

2. Озера в Ріпкинському районі Чернігівської області. Розташовані за 500–1000 м на схід від залізничної станції Грибова Рудня поблизу села Олешня. Складаються з 4 озер. Одне з яких має форму серця. **(Голубі озера іноді Блакитні озера)**

3. Український кулінарний експерт, шеф-кухар, бізнесмен, телеведучий. Засновник соціального проекту зі зміни культури харчування «Cult Food», співзасновник ресторану «Сто років тому вперед», автор популярного в Україні кулінарного сайту. Який мріє змінити харчування в шкільних їдальнях. **(Євген Клопотенко)**

4. Єдиний президент в історії України, який керував державою два строки. Двічі перемагав на виборах у другому турі. **(Леонід Кучма)**

5. Український силач, найсильніша людина світу 2020 та 2021, володар чотирьох титулів Найсильніша людина України. **(Олексій Новіков)**

6. Українська спортсменка. Заслужена майстриня спорту України. Суддя міжнародної категорії. Володарка Кубка Європи; має 45 золотих, 21 срібних та 14 бронзових медалей. Абсолютна чемпіонка світу зі спортивної гімнастики, чемпіонка Європи, Олімпійська чемпіонка ігор в Атланті. **(Лілія Подкопаєва)**

7. У якому році ПАТ «Слов'янські шпалери – КФТП» випустили свою першу продукцію? **(1949 р.)**

8. У якому році розпочала свою роботу Корюківська лікарня? **(1904 р.)**

9. Скільки пам'ятників по всьому світу встановлено Тарасу Шевченку? **(1200)**

10. Найдовший музичний інструмент у світі – це українська трембіта. Скількох метрів може досягати її довжина? **(до 4 м)**

11. Візитною карточкою якого населеного пункту Чернігівщини є зображений об'єкт? **(с. Бреч Корюківського району Чернігівської області)**

12. У якому році вірус COVID -19 потрапив в Україну? **(2020 р.)**

